

### 1999./1. - **Barátossy Gábor a magánerdő tulajdonról**

Az erdészek számára, bármilyen feladatkörben is működjenek, nagy kihívást jelent a magánszektor megjelenése. Még nehezen tudatosul, hogy a magyar erdők 40 százaléka magántulajdonba került, és ez hozzávetőlegesen háromszázezer új erdőtulajdonost jelent. A családtagokat és foglalkoztatottakat is számba véve az érintettek létszáma már ma egymillió. Ez a szám csak növekedhet, hiszen az új erdő telepítésének 94 százaléka magánterületen történik

– Segíteni, gyorsítani akarjuk azt a szemléletváltást, amely lehetővé teheti az erdőgazdálkodás és az erdészeti kultúra magas színvonalának kialakulását – mondja Barátossy Gábor, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Erdészeti Hivatalnak az elnöke. – Ennek szellemében és érdekében igyekszünk biztosítani a hivatal részéről a jogszabályi és költségvetési feltételeket és a megfelelő támogatási rendszert. Úgy gondolom, ennek a munkának is része lehet annak megsegítése, hogy a kevésbé tájékozott erdőtulajdonosok betekintést nyerhessenek az erdészeti szektor szakigazgatási irányításába.

A hivatal stratégiai feladatok ellátását végzi, az erdészetpolitika irányelveinek kidolgozásáról, jogszabályok előkészítéséről gondoskodik. Az ország területének 18 százalékán folyik erdőgazdálkodás, amely az összes termőterület egynegyedét teszi ki. Az erdőállománnyal való gazdálkodás irányítása és felügyelete a körzeti erdőtervek és az üzemtervek segítségével az Erdészeti Szolgálatokon keresztül valósul meg. A körzeti erdőtervek egy adott térségre készített távlati elképzeléseket tartalmaznak, az üzemtervek pedig egy-egy erdőgazdálkodó egység tíz évre vonatkozó lehetőségeit, kötelezettségeit. Ezekre azért van szükség, hogy a tartamos erdőgazdálkodás, vagyis a távlati tervezésre épülő hozamszabályozás megvalósulhasson. A hozamszabályozás egyébként azt jelenti, hogy évente lehetőleg közel azonos mennyiségű fát termeljenek ki, de csupán annyit, amennyi az erdő éves fatömeg-gyarapodását: a növedéket nem haladja meg. Vagyis az élőfakészlet nem csökken. A hivatal gondolja az Állami Erdészeti Szolgálaton keresztül az Országos Erdőállományi Adattárat, és ellátja a szakágazat nemzetközi képviseletét is. Az erdésztársadalom felsővezetői részt vesznek az oktatási és kutatási irányelvek kidolgozásában is, valamint olyan tájékoztató kiadványokat bocsátanak közre, amelyek többek között a magánerdőgazdák ismereteit bővítik.

A jelenlegi adatok szerint mintegy 47 ezer magántulajdonost vettek nyilvántartásba. Többségük törpebirtokos, az egy gazdálkodóra eső terület nem éri el a két hektárt. Csupán 87 új tulajdonos rendelkezik 500 hektárnál nagyobb erdőterülettel, s csak hetüknek van 1500 hektár fölötti birtoka.

A mintegy 40 százalékot kitevő magánerdőkben egyéni gazdálkodók tevékenykednek 58 ezer hektáron, társult erdőgazdálkodás 292 ezer hektáron folyik. Rajtuk kívül 138 ezer hektáron egyéb társulások és közös képviseletek is működnek, és mindent egybe véve összesen mintegy 205 ezer hektárnyi erdőterületet érint a tulajdonviszonyok rendezetlensége. A tulajdon tisztázása rendkívül nehézkesen halad, ami mellett, hogy a hatósági munkát is hátráltatja, sok helyütt lehetetlenné teszi a terv szerinti gazdálkodást. Szakmai körökben olyan borúlátó vélemények is megfogalmazódnak, hogy a zűrzavaros tulajdonviszonyok feltárása végeláthatatlan folyamat, különösen, hogy némelyek szándékosan is hátráltatják a rendezést, mert rövid távú érdekeik ezt kívánják.

– A rendteremtés nemigen várathat magára, de ez nem csak a hivatalon múlik, mert ez általános birtokrendezési téma - mondja Barátossy Gábor. – Az Erdészeti Hivatal jelentős erőfeszítéseket tesz a magán-erdőtulajdonosok érdekében, többek között kiemelten foglalkozik a magángazdaságok támogatási rendszerének és rendeleteinek kidolgozásával. A 7041 társult gazdálkodó közül 973 erdőbirtokosságot, 339 egyéb gazdasági társaságot, 52 speciális erdőszövetkezetet, 192 új típusú szövetkezetet (ezek egyébbel is foglalkoznak, nemcsak erdőgazdálkodással), valamint 5485 közös megbízottal gazdálkodó tulajdonost regisztráltak. Az elnök szerint - a még meglévő problémák ellenére - igenis vannak nagyon jól működő magán-erdőgazdaságok. Ezek a termelő szervezetek nagyon költségérzékenyek, ezért takarékosak.

A jó gazdálkodás egyébként sem elsődlegesen a tulajdonviszonyoktól vagy a terület nagyságától függ. Felkészültség, szorgalom kell hozzá; a jogszabályi háttér szervezéséről és a szakmai-pénzügyi támogatásról pedig az Erdészeti Hivatal igyekszik gondoskodni. **Zétényi Zoltán**

**Az Erdészeti Hivatal**, az erdészeti igazgatás legfőbb szerve. A hivatal legfontosabb funkciói az ország egész területén a szakszerű és tartamos (hosszú távú) erdőgazdálkodás irányítása, a hatósági és igazgatási feladatok ellátása. A szervezet a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériumon belül helyezkedik el. A hivatal végzi az országos erdővédelmi tevékenység szervezését és irányítását. Ezt a munkát segíti az a megfigyelő (monitoring) rendszer, amely méri, vizsgálja és regisztrálja a károsító tényezőket. Az Állami Erdészeti Szolgálat önálló jogi személyiséggel bír, ám a hivatal irányításával működik, és területi szervein keresztül az első fokú hatósági feladatokat is ellátja.